

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU BOJNICE

Vnútorný predpis č. 21/2011

k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov

*vypracovaný v súlade s Metodickým usmernením MŠ SR č. 7/2006 – R z 28. marca 2006
k prevencii a riešeniu šikanovanie žiakov v školách a školských zariadeniach, ktoré
nadobudlo účinnosť 1. apríla 2006*

Čl. 1

Charakteristika šikanovania

Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cielené a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Prejavuje sa v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.

Čl. 2

Podstatné znaky a prejavy šikanovania

Znaky šikanovania:

- a) úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) opakované útoky,
- d) nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

Prejavy šikanovania

1. Priama podoba:

- a) fyzické útoky,
- b) urážlivé prezývky,
- c) nadávky,
- d) posmech,
- e) tvrdé príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôle obeť,
- f) odcudzenie vecí atď.

2. *Nepriama podoba* – napr. prehliadanie a ignorovanie obeť.

Čl. 3

Zodpovednosť školy

1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade so zákonom č. 245/2008 Zb. – školský zákon, Dohovorom o právach dieťaťa a podľa Pracovného poriadku školy.

2. Za povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode sú zodpovední všetci pedagogickí zamestnanci školy, konkrétne:

- a) *tí, ktorí realizujú vyučovací proces,*
- b) *tí, ktorí vykonávajú počas prestávok pedagogický dozor na chodbách,*
- c) *tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (výlety, exkurzie, kultúrne podujatia, súťaže, športové podujatia atď.)*
- d) *tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových krúžkov,*
- e) *tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor v ŠKD*

3. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania a organizovanej mimoškolskej činnosti spôsobí žiak, pokiaľ ten (to zn. učiteľ alebo vychovávateľka), kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).

4. V prípade, že náležitý dohľad nebol zanedbaný a dotyčný vykonávajúci dohľad preukáže spôsobenie škody žiakovi, za škodu zodpovedá rodič alebo zákonný zástupca žiaka (v prípade nepľnoletosti žiaka).

5. Šikanovanie, resp. jeho náznaky nesmie byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť, oznámiť túto skutočnosť triednemu učiteľovi agresora a obeť, vedeniu školy a jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc.

Čl. 4

Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1. Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch napĺňať skutkovú podstatu priestupkov v zmysle zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide predovšetkým o priestupky:

- a) *proti občianskemu spolunažívaniu,*
- b) *proti majetku.*

2. Zodpovedným za priestupky je ten, kto v čase spáchania priestupku dovŕšil pätnásty rok svojho veku, to zn. žiak/čka. Ak v čase spáchania priestupku dovŕšil(a) pätnásty rok, zaraďuje sa do kategórie „mladistvých“.

3. Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch napĺňať aj skutkovú podstatu trestných činov v zmysle zákona č. 300/2005 Z.z. – Trestný zákon. Ide najmä o trestný čin:

a) *ohovárania,*

b) *nebezpečného vyhrážania,*

c) *ublíženia na zdraví,*

d) *obmedzovania osobnej slobody,*

e) *nátlaku,*

f) *vydierania,*

g) *lúpeže,*

h) *hrubého nátlaku,*

i) *krádeže,*

j) *poškodzovania cudzej veci,*

k) *neoprávneného užívania cudzej veci.*

4. Páchateľom trestného činu je ten, to zn. žiak/čka, kto trestný čin spáchal/a sám/sama. Za spolupáchateľstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.

5. Trestne zodpovedný je ten, kto v čase spáchania činu dovŕšil štrnásty rok svojho veku. Žiaci, ktorí v čase spáchania trestného činu dovŕšili štrnásty rok sa podľa trestného zákona zaraďujú do kategórie mladistvých.

6. Učiteľ/ka, alebo vychovávateľka školy, ktorému/ktorej bude známy prípad šikanovania a neprijme v tomto smere žiadne opatrenia, neoznámí túto skutočnosť triednemu učiteľovi agresora a obeť a zástupcovi vedenia školy, sa vystavuje riziku trestného postihu.

7. Konaním podľa predchádzajúceho bodu môže pedagogický zamestnanec napĺňať i skutkovú podstatu trestného činu neprekazenia trestného činu, neoznámenia trestného činu alebo ublíženia na zdraví a to tak, že inému (to zn. žiakovi) z nedbanlivosti ublíži na zdraví tým, že poruší dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo uloženú mu podľa zákona.

Čl. 5

Postup v prípade zistenia šikanovania

V prípade, že v priestoroch školy počas v čase vyučovania a organizovanej mimoškolskej činnosti resp. na školských akciách sa zistí prípad šikanovania, je každý pedagogický resp. nepedagogický zamestnanec postupovať takto:

1. Ten zamestnanec, ktorý tento prípad zistí, informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť (predtým zistí meno a priezvisko týchto žiakov a triedu, ktorú navštevujú), výchovného poradcu a zástupcu vedenia školy.

2. Triedni učitelia zvolajú výchovnú komisiu, na vyšetrenie prizvú daných žiakov, zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a výchovného poradcu školy (pri zachovaní dôvernosti). O danom vyšetrení sa spíše zápis, ktorý v kópii je priložený ku katalógovému listu žiaka. V zápise popíšu skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhnú opatrenia na riešenie.

3. Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov riaditeľ školy rozhodne o ďalšom

postupe v súlade s vnútorným poriadkom školy, pracovným poriadkom školy, resp. zákonom č. 300/2005 Z. z.

Nakoľko šikanovanie je závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.

V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak/čka školy, je povinný/á okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa a v jeho neprítomnosti zástupcu vedenia školy.

Čl. 6

Metódy riešenia šikanovania

1. Pre vyšetrenie šikanovania žiakov sa budú v našej škole používať tieto metódy:

- a) zaistenie ochrany obetiam,
- b) rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou a agresormi,
- c) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami, nikdy nekonfrontovať obeť a agresora,
- d) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov,
- e) kontaktovanie špecializovaných inštitúcií (CPPP a P, diagnostické centrum atď.) – kontakt zabezpečuje výchovný poradca,
- f) využitie anonymnej dotazníkovej metódy.

2. Pri výskyte skupinového násillia voči obeti sa bude používať tento postup:

- a) okamžitá pomoc obeti,
- b) dohoda riaditeľky školy s výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a s ostatnými pedagogickými zamestnancami školy na postupe vyšetrovania,
- c) vlastné vyšetrenie,
- d) zabránenie nožnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- e) pokračujúca pomoc a podpora obete,
- f) nahlásenie prípadu polícii – rozhodne riaditeľ školy,
- g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov - zabezpečia triedni učitelia,
- h) kontaktovanie špecializovaných inštitúcií.

Čl. 7

Opatrenia na riešenie situácie

V prípade, že sa vyskytne prípad šikanovania, sa budú používať tieto opatrenia:

1. Opatrenia pre obeť:

- a) odporučiť rodičom žiakov vyhľadať odbornú starostlivosť (CPPP a P),
- b) zorganizovať skupinový intervenčný program riaditeľa školy v spolupráci s CPPP a P,
- c) informovanie a poradenstvo pre rodičov žiakov.

2. Opatrenia pre agresorov:

- a) odporučiť rodičom agresorov vyhľadať odbornú starostlivosť (CPPP a P),
- b) výchovné opatrenia
- c) znížiť známku zo správania.

3. Opatrenia v mimoriadnych prípadoch:

- a) odporúčenie rodičom umiestniť žiaka na dobrovoľný diagnostický pobyt do liečebno-výchovného sanatória,
- b) oznámenie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – sociálnoprávna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého v zmysle zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov,
- c) oznámenie príslušnému útvaru Policajného zboru SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikanovania, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo čin inak trestný (u maloletých).

Čl. 8

Spolupráca školy s rodičmi žiakov a ďalšími inštitúciami

Pri podozrení na šikanovanie žiaka je výchovný poradca, ale hlavne triedni učitelia povinní upozorniť rodičov žiakov aby si všímali možné príznaky šikanovania a súčasne im ponúknuť pomoc.

Táto povinnosť platí tak pre rodinu obeť ako aj rodinu agresora.

Pri pohovore s rodičmi sú učitelia povinní dbať na taktný prístup a najmä zachovanie dôvernosti informácií.

Spoluprácu pri danej problematike so špecializovanými inštitúciami za školu zabezpečuje výchovný poradca a koordinátor prevencie.

Pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, je riaditeľ školy povinný oznámiť túto skutočnosť príslušnému útvaru Policajného zboru SR.

Riaditeľ školy je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť orgánu sociálno – právnej ochrany skutočnosti, ktoré ohrozujú žiaka, alebo že žiak spáchal trestný čin, prípadne opakovane páchal priestupky.

Čl. 9

Prevencia šikanovania

Úlohou vedenia školy, pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov Základnej školy s materskou školou Ul. školská 292/7, 972 01 Bojnice je vytvoriť pozitívnu klímu v škole, aby sa predchádzalo týmto prejavom antisociálneho správania žiakov i skupín žiakov.

Tento vnútorný predpis je v súlade s pravidlami správania a konania žiakov vrátane sankcií za ich porušenie zapracovanými vo vnútornom poriadku školy.

S týmto vnútorným predpisom sú povinní oboznámiť žiakov školy všetci triedni učitelia a túto skutočnosť zapísať.

Vedenie školy zabezpečí vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátora prevencie a výchovného poradcu.

Tento vnútorný predpis je súčasťou Vnútorného poriadku školy formou jeho dodatku a je zverejnený na webovej stránke školy www.zsmsbojnice.stranka.info. Vo vytlačenej podobe je prístupný v zborovni školy každému pedagogickému zamestnancovi.

Čl. 10 **Účinnosť**

1. Tento vnútorný predpis nadobúda platnosť 1. januára 2012.

V Bojniciach 28.12.2011

PaedDr. Eva Rybárová
riaditeľka školy